

CLUB DE MUNTANYA L'ELIANA

354

DESCOBRIM EL PAIS

BARRANC DEL CATALÀ

FONTS D'AIODER
ALT MILLARS

FITXA TÈCNICA

DATA EXCURSIÓ
10 de Març de 2013

TRANSPORT
Autobus

HORA D'EIXIDA
8 del matí. Mercat de l'Eliana

DIFICULTAT **/***
Sendes i pistes.

DESNIVELL
de pujada 550 m i de baixada 550 m.

DURACIÓ
5 hores aproximadament

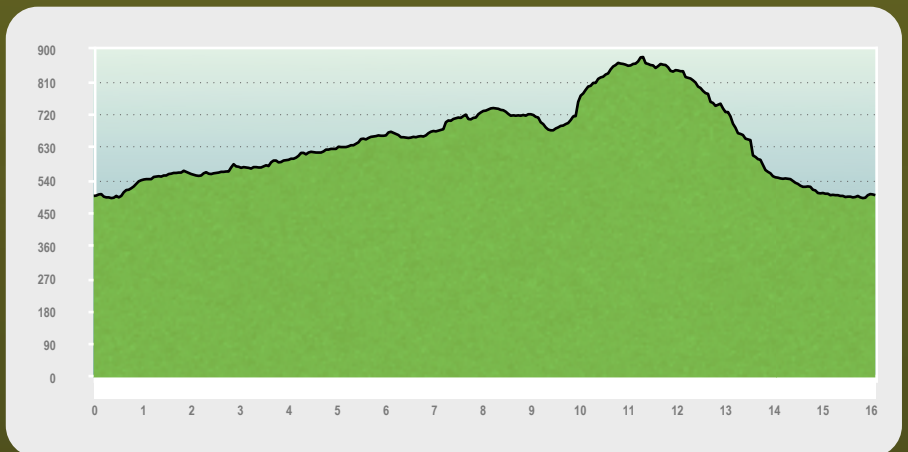
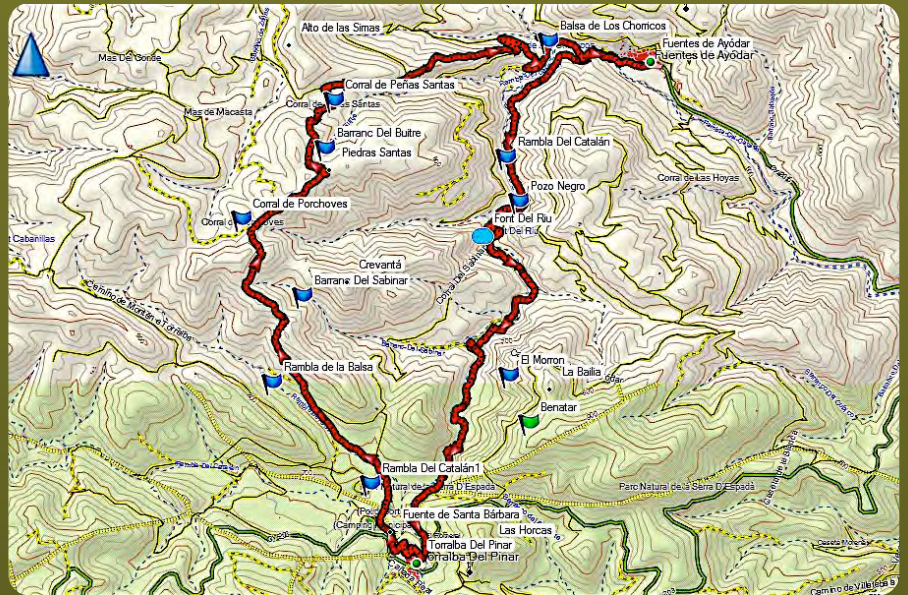
TERRENY I VEGETACIÓ
Terrenys calcaris, alzines i pinedes.

COL·LABORADOR
Jordi Alvir

DISSENY I PUBLICACIÓ
Club Muntanya l'Eliana

CARTOGRAFIA
Cirat 615-III Gaubiell 640-I

EQUIP NECESSARI
Motxilla, capell, cantimplora, botes de muntanya, roba adequada, queviures, protector solar.

	Duració.	5h		Medi. Severitat del medi natural.	2
	Desnivell de pujada.	550m		Itinerari. Orientació a l'itinerari	3
	Desnivell de baixada.	550m		Desplaçament. Dificultat al desplaçament.	2
	Distància horitzontal.	16Km		Esforç. Quantitat d'esforç.	3
	Tipus de recorregut	circular			
	Pendent de neu possible	-		Escalada	-
	Pendent de neu molt probable	-		Ràpel	-

Fonts d'Aiòder

Es troba enclavat en els contraforts septentrionals del Parc natural de la Serra d'Espadà.

El nucli urbà s'assenta de manera escalonada al costat de la rambla d'Aiòder i es troba a una altura de 505 metres. Gran part del seu terme es troba poblat de grans extensions de bosc on les espècies predominants són els pins, sureres i alzines. Així, 694 hectàrees del terme municipal estan ocupades per extensions boscoses i 306 per superfícies de cultius, prats i pastures.

És un dels quatre pobles que formen la Baronia d'Aiòder; va pertànyer inicialment al rei moro de València Zayd Abu Zayd. Després de l'expulsió dels moriscs en 1609, es va repoblar amb famílies de Godella decretant-se la carta de poblament el 17 de setembre de 1611, sent el senyor de la baronia d'En Cristòfol Funes.

Torralba del Pinar

El relleu és molt muntanyenc i el configuren els forts pendents septentrionals de la serra d'Espadà, que baixen cap a la vall del Millars. Les altures es mantenen per sobre dels 700 metres i solen arribar en diverses ocasions als 1.000 metres.

El medi climàtic és de transició entre el mediterrani i les muntanyes. Les mitjanes tèrmiques oscil·len entre els 6 graus de gener i els 23 de juliol i agost. Les precipitacions oscil·len al voltant dels 400 mm anuals i són en forma de neu a l'hivern en algunes ocasions.

Encara que investigacions recents han cregut veure-hi vestigis romans, el primer document que al·ludeix a l'antiga població de Torralba, Vialeva, està signat pel rei musulmà [Abū Zayd](#), en el qual es compromet a cedir els seus territoris a Jaume I i a convertir-se al cristianisme. Per altra banda, a la catedral de València es conserva el testament del fill d'Abū Zayd, Ferran, convertit ja, en el qual lloga als seus hereus el castell de Vialeva i Torralba.

Però a pesar de la cristianització dels seus senyors, Torralba segueix conservant la seva població morisca fins a la seva expulsió en [1609](#). Dos anys després, el municipi, que ja pertanyia a la baronia d'Aiòder, és repoblat per cristians.

Per a uns altres, la seva fundació correspon al segle XVI, quan pertanyia a la baronia de Milà d'Aragó.

La ruta

Els pobles de Fuentes de Ayódar i Torralba del Pinar que pertanyen a la comarca de l'Alt Millars es troben situats el primer el riba esquerre de la Rambla del Catalan afluent del riu Pequeño i el segon als peus de l'alt del Pinar contrafort occidental de la serra d'Espadà.

La rambla del Catalan drena els vessants septentrionals de la serra en el riu Millars en Espadilla. És un terreny esquerp de cingles i llomes arrodonides força fragmentades per la xarxa de drenatge amb nombrosos barranc i gorges.

La ruta naix en el poble de Fuentes de Ayódar i per la font del Cañar baixa a la rambla del Catalan. En una cruïlla seguim una pista a l'esquerra en direcció S que discorre alta per sobre dels tolls de la Rambla del Catalan. Més endavant un corriol a la dreta ens permetrà visitar el toll Negre. El camí travessa el riu per la vora de l'ullal de la font del Rio i després d'un gual agafem una senda a l'esquerra que discorre per la gorja de la Rambla. Un salt barra el pas barranc amunt però un corriol a l'esquerra el salva i de seguida guaitem el poble de Torralba del Pinar.

Per l'ermita de Santa Bàrbara abandonem el poble de Torralba i pel cementeri travessem el barranc de la Balsa. Remuntem una pista en direcció WNW, en una cruïlla, agafem un ramal a l'esquerra que després d'una dura costera esdevé senda. El camí guanya el caire de la muntanya de la Crevantà. En una cruïlla seguim el ramal de l'esquerra que volta la capçalera del barranc del Sabinar, salva un collet i connecta amb una pista en el corral de Corcholes. Seguim a la dreta NNE. En arribar a un molló cal cercar a l'esquerra un corriol WNW que volta planer la capçalera del barranc del Buitre i després davalla amb força, volta rera volta, i per les runes del corral de las Piedras Santas connecta amb una pista. La seguim a la dreta, en un revolt pronunciat agafem a la dreta una senda que en llarga diagonal baixa al poble de Fuentes de Ayódar. De nou en la pista passem per la vora del molí, travessem la rambla del Catalan i per la font del Canyar tornem al punt inicial de la ruta.

